

Travessar les Vies

**Guia sobre seguretat en
espais ferroviaris per a
GENT GRAN**

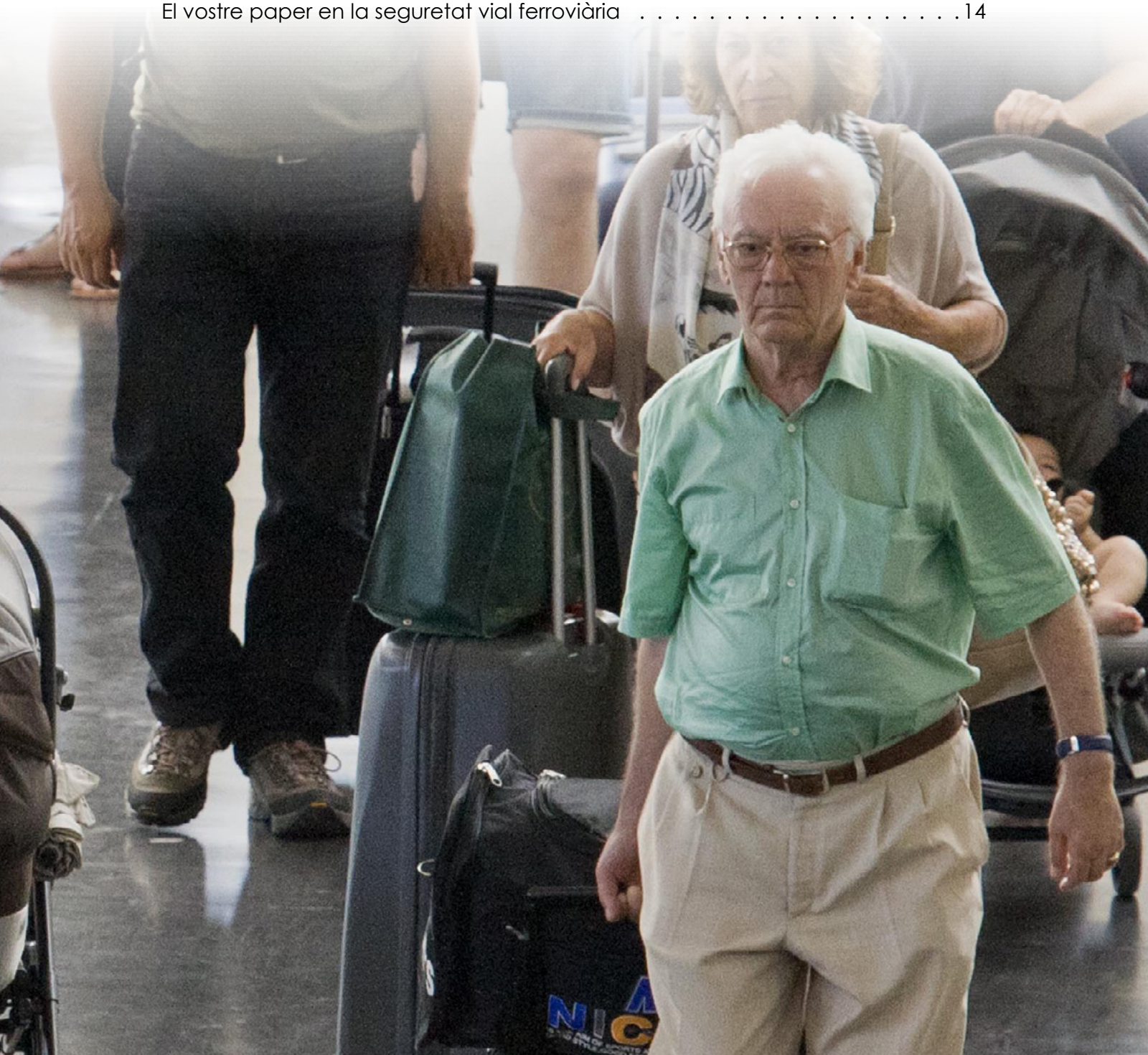
AGENCIA ESTATAL
DE SEGURIDAD FERROVIARIA

**AÑO EUROPEO
DEL FERROCARRIL 2021**

TAULA DE CONTINGUTS

Objectiu d'aquesta guia	3
Per començar, algunes definicions	4
Accessos no autoritzats a espais ferroviaris	6
Dades interessants sobre els trens i la seva relació amb la seguretat	8
Riscos per als usuaris grans	10
Claus per estar segurs als espais ferroviaris	12
El vostre paper en la seguretat vial ferroviària	14

OBJECTIU D'AQUESTA GUIA

Els trens són un mitjà de transport ràpid i ecològic. El tren ens permet viatjar gairebé a qualsevol lloc còmodament. Tanmateix, és important tenir en compte els riscos que hi ha al voltant dels trens i a les estacions. Per això és fonamental de conèixer-los i saber com comportar-nos amb seguretat quan som a les estacions de tren i a d'altres espais ferroviaris.

Amb aquesta guia, l'Agència Estatal de Seguretat Ferroviària pretén influir de manera positiva en els comportaments i hàbits de la població, prevenir comportaments de risc i informar de com estar segurs als entorns ferroviaris.

Per tant, l'objectiu general és conscienciar i tractar així de reduir l'accidentalitat dels usuaris grans als entorns ferroviaris. Concretament, la guia pretén difondre les bones pràctiques de seguretat entre les persones grans als entorns ferroviaris, com ara l'ús correcte dels passos a nivell i els passos entre andanes, el comportament adequat a les andanes de les estacions, etc.

■ PER COMENÇAR, ALGUNES DEFINICIONS

ANDANA

A les estacions de ferrocarril, vorera que hi ha al llarg de la via, més o menys ampla, amb l'altura convenient perquè els viatgers entrin als trens i en surtin, així com per carregar i descarregar equipatges i efectes. Normalment la zona de seguretat està delimitada per una línia que sol ser de color groc.

CATENÀRIA

Conjunt de cables suspesos per sobre de la línia de ferrocarril per al subministrament d'electricitat als trens elèctrics.

PAS ENTRE ANDANES

Intersecció al mateix nivell entre un ferrocarril i els itineraris disposats expressament en estacions i baixadors per a l'accés dels vianants a les andanes.

PAS A NIVELL

Encreuament entre les vies del tren i la carretera o el camí, normalment senyalitzat i de vegades protegit per barreres i d'altres elements de seguretat, com ara llums i so.

PAS INFERIOR

Túnel o passadís que permet travessar les vies de forma segura. Està situat a l'andana. Normalment està senyalitzat amb un cartell amb text, una imatge i una fletxa que apunta cap avall.

PAS SUPERIOR

Pasarel·la o pont que permet travessar les vies de forma segura. Està situat a l'andana. Normalment està senyalitzat amb un cartell amb text, una imatge i una fletxa que apunta cap amunt.

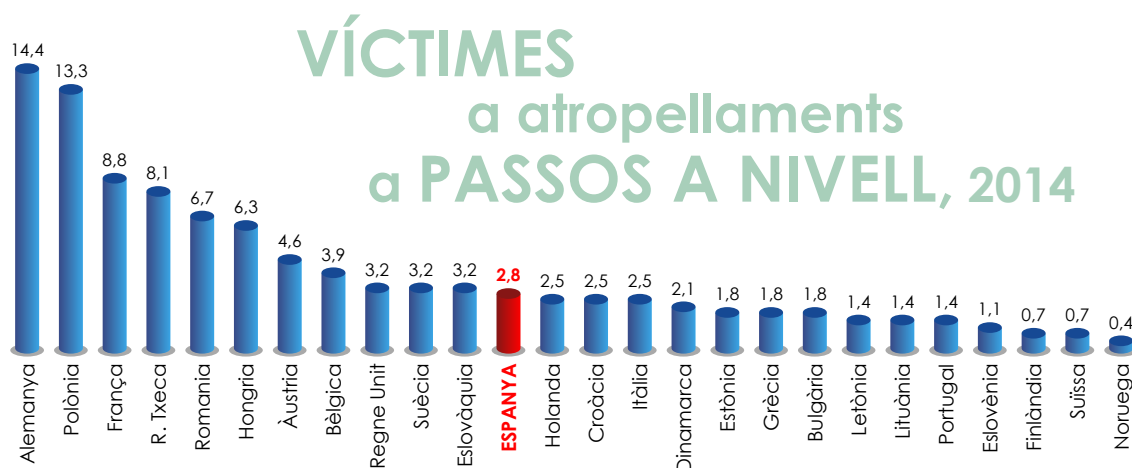
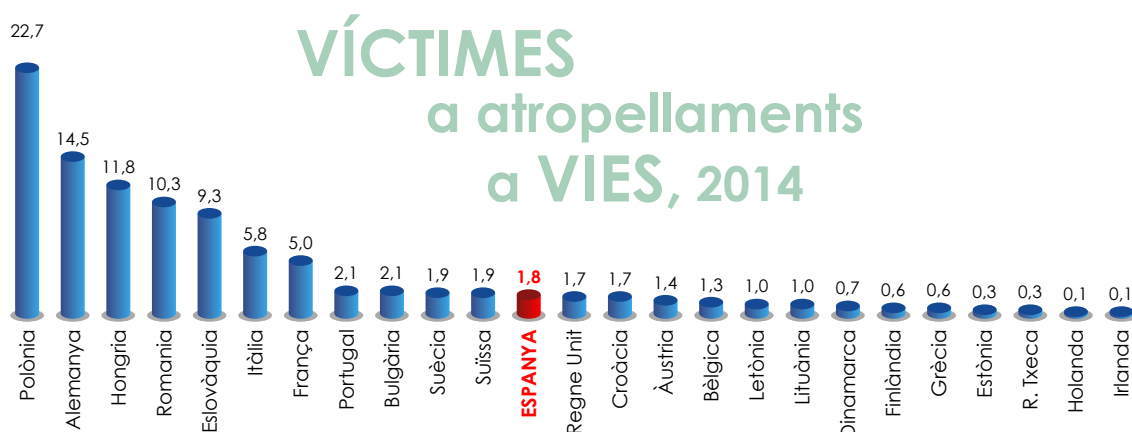
VIA

Camí format per dos carrils per on circula el tren. Es recolza en unes peces anomenades travesses que la subjecten i permeten mantenir la mateixa amplada. Al seu torn, les travesses es recolzen en una base de pedres anomenades balast per repartir les càrregues del conjunt i filtrar l'aigua.

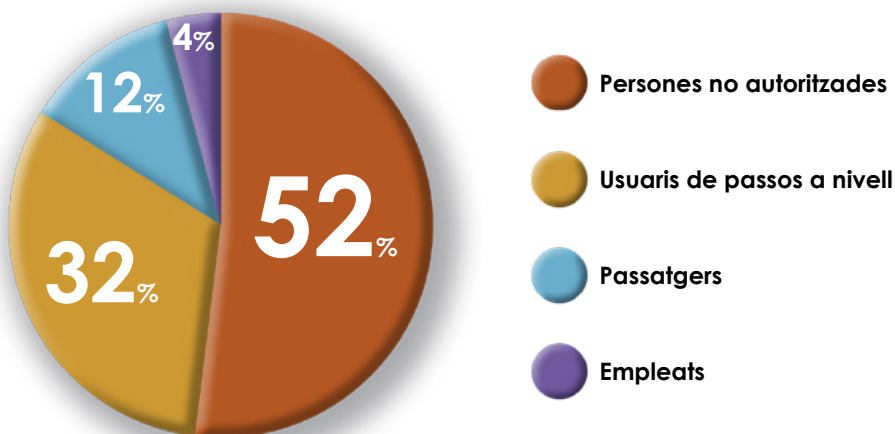
■ ACCESSOS NO AUTORIZATS A ESPAIS FERROVIARIS

El 2014 van morir 1.074 persones als ferrocarrils europeus (UE-28)*. La majoria d'aquestes morts van ser degudes a persones que havien accedit a espais no autoritzats (66,9 %) i a usuaris de passos a nivell (26,5 %). El 2014, Espanya ocupava la 12a posició dels països del nostre entorn (Unió Europea-27) quant a mortalitat per atropellament a vies i passos a nivell.

*Dades: European Union Agency for Railways (2016). Railway Safety Performance in the European Union.

A Espanya, el 52 % de les morts per aquesta causa van ser degudes a persones que havien accedit a espais no autoritzats, el 32 %, a usuaris de passos a nivell, el 12 %, a passatgers i el 4 %, a empleats.

Els motius pels quals algunes persones accedeixen als espais ferroviaris de manera il·legal són agafar una drecera, fer-se fotos, no abonar el bitllet o cometre actes vandàlics.

Aquests accessos no autoritzats poden tenir conseqüències tràgiques. A més, l'accés a espais ferroviaris no permesos està penat per la llei. **No està permès l'accés públic a les vies del tren, per la qual cosa travessar-les en un lloc no autoritzat és molt perillós, il·legal i sancionable amb una multa de fins 7.500 euros.**

DADES INTERESANTS

■ SOBRE ELS TRENS I LA SEVA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

ALGUNS TRENS D'ALTA VELOCITAT PESEN UNES 322 TONES, QUE EQUIVALEN A UNS 260 COTXES.

Si ens trobem a prop de l'andana o la via, que un tren ens faci un **copot** ser mortal.

El gran pes del tren **fa difícil que pugui parar ràpidament** davant la presència d'una persona o obstacle a la via.

LA DISTÀNCIA DE FRENADA D'UN TREN QUE CIRCULA A 160 KM/H POT SER DE 1.000 METRES, QUE CORRESPONEN A 10 CAMPS DE FUTBOL.

Encara que el maquinista ens vegi i accioni el fre, **la distància** necessària de frenada és tan gran que el tren ens atropellaria. No és un cotxe.

ALGUNS TRENS TENEN UNA POTÈNCIA DE 8.800 KW, COM 120 COTXES.

Aquesta potència els permet d'arribar a **altes velocitats**.

Els trens es proveeixen d'electricitat mitjançant la **catenària**. Aquest corrent no s'apaga mai i té una **potència mortal**.

No cal tocar la catenària per electrocutar-se, **per córrer risc de mort o ferides greus és suficient amb ser-hi a prop**.

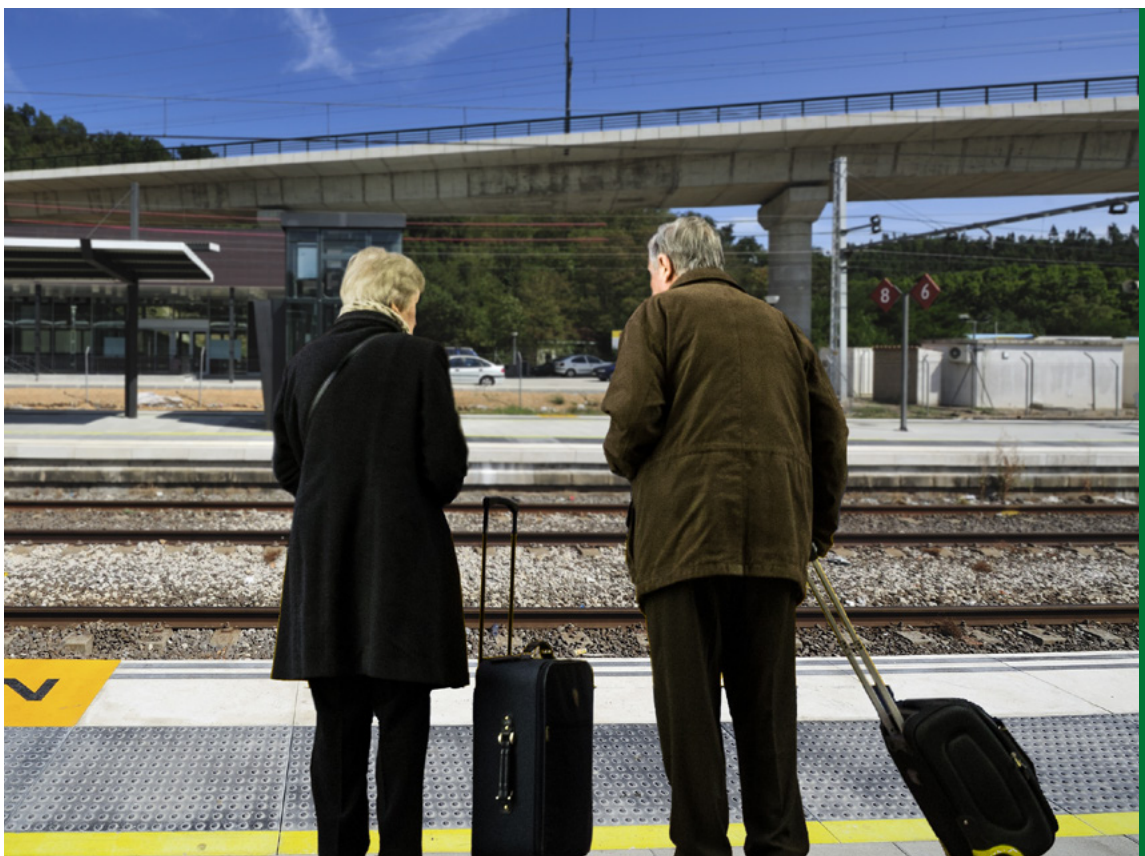
ALGUNS TRENS D'ALTA VELOCITAT PODEN ARRIBAR ALS 300 KM/H.

Els trens que viatgen a alta velocitat **poden produir un efecte de succió** i crear un buit que t'arrossega a sota del tren.

■ RISCOS PER ALS USUARIS GRANS

La condició física i psicològica de les persones va canviant a las diferents etapes de la vida i, en conseqüència, canvien també els factors de riscos a què ens enfrontem. Està demostrat que amb l'edat es tenen menys reflexes, empitjora la coordinació i en alguns casos es perd vista i audició. Tanmateix, això no significa que les persones grans hagin de deixar de ser actives. Només han de ser conscients de les limitacions que pot comportar l'edat.

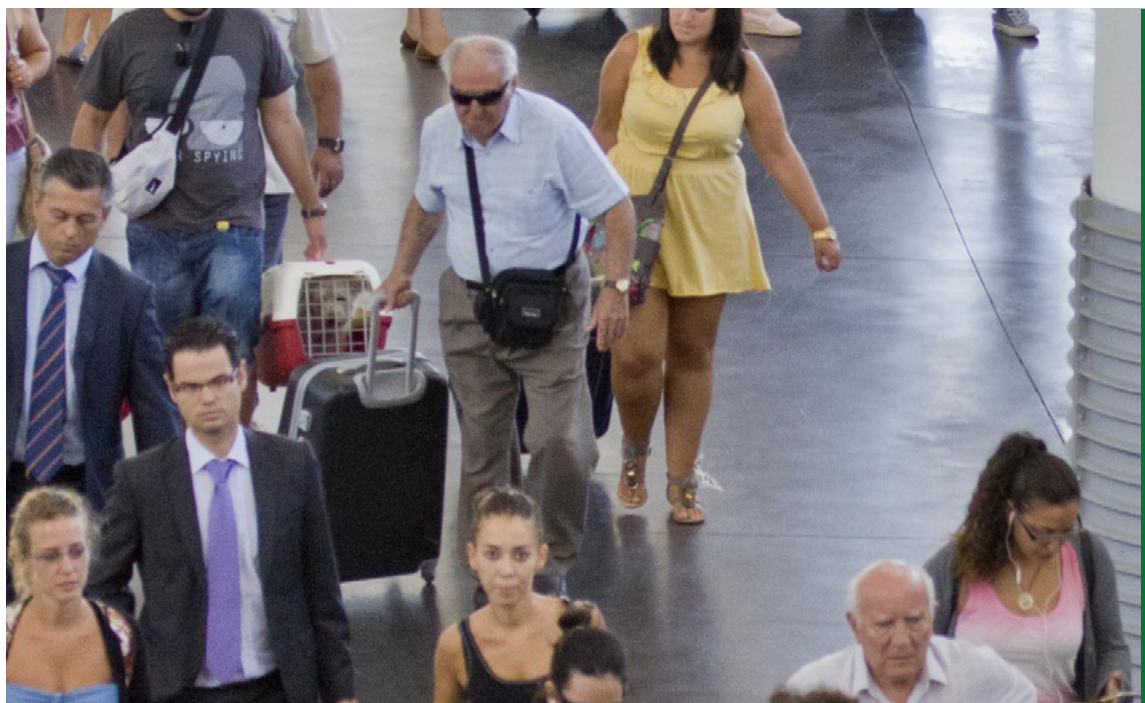
En el cas de les persones grans, **hi ha condicions psicofísiques** associades a l'edat **que poden dificultar tant l'orientació com la concentració** i la capacitat de **prendre decisions** (un aspecte crític en situacions de possible perill com poden ser els entorns ferroviaris), la qual cosa a més genera un nivell més alt d'estrès.

Les alteracions de la vista, l'oïda, els reflexes i les capacitats psicomotores relacionades amb la coordinació poden dificultar la mobilitat. No obstant això, **hi ha estratègies compensatòries com ara l'ús d'ulleres, audíofons, bastó, etc., que són molt útils** per continuar portant una vida activa.

De vegades, la percepció del risc pot ser modificada per la familiaritat amb l'entorn, el deteriorament de les capacitats cognitives i determinats tractaments mèdics.

Si algun familiar o amic no està en condicions de viatjar sol en tren o caminar prop dels espais ferroviaris, intenteu explicar-li els riscos o acompanyeu-lo.

Els entorns ferroviaris comporten riscos a qualsevol edat. Si teniu **més de 65 anys**, tingueu en compte aquestes recomanacions relacionades amb les estacions de tren i les seves proximitats:

- ▶ **En travessar pels passos permesos** sobre la via, **feu servir la zona central**. Així, si us entrebanqueu o rellisqueu caureu sobre el mateix pas.
- ▶ Quan hàgiu de **travessar un pas a nivell** caminant, heu de fer-ho **immediatament després que estigui permès**, quan el semàfor es posi en verd per als vianants o es lleuin les barreres. **Tindreu més temps** per fer-ho.
- ▶ A les estacions i les seves proximitats, **aneu per llocs coneguts i autoritzats**.
- ▶ **Si ho necessiteu**, als passos permesos **espereu a travessar quan hi hagi altres persones per fer-ho acompanyat**.

■ CLAUS PER ESTAR SEGURS ALS ESPAIS FERROVIARIS

Aneu amb compte amb l'espai que hi ha entre l'andana i el tren, és molt fàcil entrebancar-se i ficar-hi el peu. Per facilitar l'accés al tren, hi ha agafadors a les portes. **Entreu amb calma.**

Pareu atenció al senyal lluminós i acústic de tancament de portes. Quan s'il·lumina o soni, no pugi ni baixi del tren. **Pareu, espereu i agafeu el següent.**

Manteniu-vos darrera de la línia groga o de seguretat de l'andana fins que el tren s'hagi parat completament. Si sou a prop de la vora de l'andana, el tren pot fer-vos un cop o succionar-vos.

Si us cau alguna cosa a les vies, mai no proveu d'agafar-la. És molt perillós. Sempre **demaneu ajuda al personal de l'estació**.

A les estacions i altres entorns ferroviaris, camineu, **no correu mai**. Són espais on hi ha riscos i podeu caure.

■ CLAUS PER ESTAR SEGURS ALS ESPAIS FERROVIARIS

Als espais ferroviaris, **eviteu portar auriculars o abaixeu-ne el volum** i procureu de no fer servir dispositius electrònics. Així podreu estar alerta i escoltar els missatges informatius i d'advertència. Això és especialment important quan s'han de travessar les vies als encreuaments entre andanes i passos a nivell, perquè **és imprescindible escoltar el tren** i els trens no sempre fan sonar un xiulet per avisar de la seva arribada.

No agafeu dreceres. És perillós travessar les vies del tren. Els trens poden venir des de qualsevol direcció, de qualsevol de les vies i en qualsevol moment.

A les estacions i el seu entorn **hi ha passos autoritzats per travessar les vies**: passos superiors, passos inferiors, passos entre andanes i passos a nivell.

Als passos entre andanes i passos a nivell, pareu, mireu als dos costats, escolteu i penseu: "És segur travessar?".

Els trens no sempre passen a la mateixa hora. Fins i tot poden passar trens no programats. Per això és important estar-se a les zones on no hi ha riscos.

Aneu amb precaució.

■ EL VOSTRE PAPER EN LA SEGURETAT VIAL FERROVIÀRIA

Els nens i les nenes estan molt influïts pels comportaments que observen en els adults que els envolten,, i això pot fer que reproduïxin els comportaments observats.

L'ús de camins indeguts o **els comportaments imprudents a les estacions** i els passos a nivell, entre d'altres, **són hàbits que s'aprenen** en l'entorn proper i passen d'una generació a una altra.

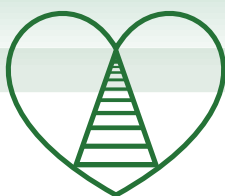
Els avis sempre han estat transmissors de coneixement, també en el cas de la seguretat ferroviària.

El vostre paper és bàsic per ensenyar els vostres nets i d'altres nens i nenes a estar segurs a les estacions de tren i els altres espais ferroviaris.

Ensenyeu-los a estar segurs.

**PARA,
MIRA,
ESCOLTA,
VIU!**

**Travessar
les Vies**